אכל דבר שיש לו מתירין כגון מבל ומעשר

שני והקדש וחדש לא נתנו בהן חכמים שיעור

וכל דבר שאין לו מתירין יכגון תרומה ותרומת

מעשר וחלה וערלה וכלאי הכרם נתנו בהם

חכמים שיעור אמרו לו •והלא שביעית אין לה

מתירין ולא נתנו בה חכמים שיעור דתנן

יהשביעית אוסרת כל שהוא במינה אמר

להן ואו אף אני לא אמרתי אלא לביעור אבל

לאכילה בנותן מעם ודלמא הא נמי לחומרא

שאני אלא מן הדא פשמה דתנן ייבצלים

שירדו עליהם גשמים וצמחו אם היו עלין

שלהן שחורין אסורין הוריקו מותרין ר' חנניא

בן אנטיגנום אומר אם יכולין ליתלש בעלין

שלהן אסורין וכנגדן למוצאי שביעית מותריז

למימרא דגידולי היתר מעלין את האיסור

ודלמא במדוכנין אלא מן הדא דתניא

נתערבה סאה של חטין של שביעית

באלף של היתר אינה בטלה: אמר

להם אף אני לא אמרתי. שיהא שביעית

אוסרת במינה כל שהוא: אלא לביעור.

שאם נטל בצל של ששית ונטעו בשביעית

כגון טבל. שיש לו מתירין שמתקנו וניתר ומעשר (ה) והקדש יש לו

מתירין על ידי פדייה וחדש עומר מתירו להכי אפילו באלף לא בטלי

דהא אפשר להו בתקנתא: נתנו בהם חלמים שיעור. דתרומה בטלה

במאה וערלה במאמים: השביעים אוסרת כל שהוא במינה. שאם

ל) שביעית פ"ז מ"ז,
ב) [שם פ"ז מ"ג] לקמן
נט., ג) [נב. ד"ה וקשיא],

ד) [דף עג: ע"ש בתוספות ד"ה טבל], ה) [דף נט.], ד"ה טבל], הו ניף קשה. ו) [ל"ל לשון דלביעור קשה. "ל"ל לבידולין או

הוהות הר"ח

(A) רש"י ד"ה כגון וכו" ומעשר שני והקדש וכו" ולהכי אפילו: (ב) ר"ה אלא וכו׳ למוצאי שביעית: (ג) ד"ה אם היו שביעית: (ג) ד"ה אם היו עלין וכו׳ שלמחו מן הקרקע יש להן כח: (ד) ד"ה כנגדן למולאי וכו׳ שאם היו של שביעית:

גליון הש"ם

גם' והלא שביעית אין לה מתירין. קשה לי עדיין יקשה הא יין נסך דאין לו מתירין ואסור במינו במשהו. ומשום חמץ ליכא קושיא כל כך דיש לומר קושים כני כן דים טונו דמה דגם באינו מינו במשהו לא חשיב אבל מיין נסך קשה ול"ע:

הנהות הנר"א (אן גמ' (אף אני) תא"מ:

פירוש הרא"ש כל דבר שיש לו מתירין. דכיון שיכול להתיר את האימור שבו אחרו חכחי׳ המיסור שכו מנורו מכנינו דלא בטיל ודוקא במינו כגון טבל אם נתערב בחולין יש לו היתר לעשר עליו ים כו היעו נעשו עליו מעלין שאינו נקוב ומעשר שני להעלוחו לירושלים או בפדיה: וכן ההקדש. בפדיה: וחדש. שהאיר המזרק מתיר: שביעית אין לה מתירין. כל מה שגדל בשביעית זריך לבער: רתנן השביעית אוםר אין זה מלשון הברייתא אלא חין זה מנשון הנריינמת חנת הש"ם קבעה בבריימי ובמשנה הית בסוף כלל גדול בשביעית והות סיום דברי ר"ש: אף אני לא אמרתי אלא לביעור.

והוסיפה כל שהוא אותו כל שהוא מבטל את העיקר ומחייב כולו בביעור (כ) דמולאי שביעית: אבל לאכילה. שאם נתערבו פירות שביעית בפירות שמינית לחחר שנתחייבו בביעור ולח ביערן דהשתא קיימי באיסור אכילה אינה אוסרת אלא בנותן טעם ואם אין בה בנותן טעם מתבטל. ומדקתני לא אמרתי אלא לביעור דגידולין מבטלין את העיקר התם נמי בבעיא של ישמעאל גידוליו מבטלין את העיקר: הה נמי לחומרה. דהה דהמר לענין ביעור דגידולין מבטלין את העיקר היינו נמי לחומרא שכולן חייבין בביעור העיקר והתוספת אבל בעיא

דישמעאל להיתר היא: בללים. של ששית שירדו עליהם גשמים בשביעית ולמחו מאיליהן בלא נטיעה: אם היו עלין שלהן שחורין. שמחמת שלמחו (ג) יש להן כח עוד ליגדל אסורין דודאי גדלי ממי שביעית וגידוליו מבטלין את העיקר: הוריקו. שהן כמו כמושין ירוקין והכסיפו פניהם מותרין שלח גדלו כלום בשביעית: אם יכולין ליסלש. מן הקרקע בעלין שלהן שכל כך יש להן כח בעלין שלהן שכשאוחז בעליהן שומט עיקרו עמו מן הקרקע אסורין דחשיבי גידולי שביעית: כנגדן למולחי שביעית מותרין. שחם (ד) של שביעית ולמחו בשמינית ויש להן כח בעלין מותרין דגידולי היתר מבטלין העיקר של איסור והיינו להיתר כגון הך בעיא דישמעאל ומהא פשטה: **ודלמא**. לעולם אין גידולי היתר מבטלין את האיסור והכא היכי דמי במדוכנין כלומר האי דקתני וכנגדן למולאי שביעית מותרין כגון שהודכו שכתשן במדוכה דליתנהו לעיקרן בעינייהו

ודלמא הא נמי לחומרא שאני דתרי חומרי מחמרינן בה. ואיכא נוסחי דגרסי אף אני לא אמרתי אלא לביעור והיינו הך דהכי

הבל בבעיא דישמעאל דאיתיה לעיקר בעין איכא למימר דלא בטלי:

כל דבר שיש לו מתירין כגון טבל. שנתערב בחולין ויש לו מתירין שיכול להפריש ממקום אחר. ומעשר שני והקדש יש להם היתר בפדייה: וחדש. שהעומר מתירו: לה נתנו בהם חכמים שיעור. שחוסרים בכל שהוא במינן. מיהו שלא במינן בנותן טעם כיון דהשתא אסירי כמו

שכתבתי למעלהם. ובפרק בתרא דמס׳ ע"ו די יהיב טעמא אחרינא לטבל דלא בטיל משום דכהתירו כך איסורו: וכל דבר שחין לו מסירין כגון סרומה ותרומת מעשר וחלה. דאע"ג דמלי לאתשולי עלייהו כיון דליכא מצוה למיעבד הכי לא מיקרו דבר שיש לו מתירים כדאמרינן לקמןה): נתנו בהם חלמים שיעור. שחפי׳ נתערבו במינן בטלין תרומה ותרומת מעשר וחלה במאה ערלה וכלאי הכרם במאתים ובשאינן מינן כולן בששים: השביעית אוסרת בכל שהוא במינה. בין בתערובת פירות היתר בשל שביעית בין בגידולין כגון בלל ששית שנטעו בשביעית: אמר להם אף הם לא אמרו אלא לביעור. אף הם לא אמרו שהשביעית אוסרת בכל שהוא במינה אלא לענין שלריך לאכול התערובת קודם הביעור דכיון שאפשר לאכלו ה"ל כדבר שיש

לו מתירין: אבל לארילה. כלומר אם נתערבו לאחר הביעור שאם יהו אוסרים תערובתן לא שרו באכילה בין במינן בין שלא במינן בנותן טעם. אלמא גדולין אינן נמשכין אחר העיקר להיות כמוהו דח״ה היאך תאסור שביעית בגידוליה אלא ודאי אין גידולין כעיקר הלכך מעלין. והרי אתה רואה דסבירא לן דאי אין מעלין על כרחיך גידולין כעיקר דאי לא היכי פשיט דמדגדולין אסורין מעלין אלא ודאי כדפרשינן לעיל. ודחי ליה דלמא הא נמי לחומרא אבל מדינא לעולם אימא לך שהגידולין הרי הן כעיקר הלכך אין מעלין אותו להתירו. ונראה בעיני דאף על גב דלעיל דחינן דלמא לחומרא בעינן למפשטה מהא דסליק אדעחין דליכא למידחי כי האי גוונא משום דבשלמא לעיל ליכא אלא חדא חומרא דמחמרינן דגידולין

כמאן דאתו מעלמא דמי אבל הכא אי אמרינן לחומרא שאני מחמרינן תרי חומרי חדה דלביעור כיון דכיש לו מתירין דמי אוסרת בכל שהוא והא חומרא בעלמא הוא ועוד דגידולין שאין דינן לאסור אפילו בכמה יאסרו בכל שהוא ואפילו הכי דחייה

קאמר להו רבי שמעון לא תותביתו לי מהך מתניתין דשביעית דהרי היא כאילו אומרת בפירוש אף אני לא אמרתי אלא לביעור: אלה מן הדה פשטה דפניה בללים שירדו עליהם גשמים. בשביעית ולמחו אם היו עלין שלהן שחורין אסורין. לאו שחורין ממש אלה נוטים לשחרות שזה מוכיח שגדולן יפה ומקרקע שביעית נתגדלו ולפיכך אסורין: הוריקו מוחרין. שכיון שהם ירוקים לאו מחמת יניקת הקרקע נתגדלו אלא מחמת הבצל עצמו: אם יכולין ליחלש בעלין שלהם אסורין. דבכי האי גוונא מוכחא שיניקתם יפה: וכנגדן למוצאי שביעים מוסרין. משום דבעלין הללו ודאי רבו גידולין על עיקר הבצל המעורב בהן. כך נראה בעיני. אלמא אין גידולין נמשכין אחר העיקר דאדרבה מעלין אותו: ודלמא במדוכנין. שדך ושחק הבצלים וכיון דמדוכנין נינהו גריעי ולא ממשכי גידולין בתרייהו:

בשות בשל הקרקע מינו בשל היים בשל המוער בשל היים בשל השל היים בשל היים בשל השל היים בשל היים

תוספות

שמיטה ויובל הל' כ:

עין משפט

נר מצוה

לה א מיי פט"ו מהלי

ו ז] ט וין ופ״א מהלי יו״ט הלי כ סמג לאוין קמא טוש״ע א״ח סיי

קמא טוש"ע א"ח סיי תקיג סעיף א וטוש"ע י"ד

ב מיי' פט"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה

יג. לז ג מייי שם הלכה ח ופ"ז מהלכות שמיטה

הלכה כב: לח ד מיי' פ"ד

י וטוט"ע סי קב סע"ח: לו ב מיי חיי

מאכלות אסורות הלי

כל דבר שיש לו מתירין כגון מבל. שנחערנ נחולין דמצי מטשר טליו מדמאי זונני מעשו עניו מזנונו: או מעליץ שאינו נקוב: ובועשר שני. דאפשר יהעשו שבי ימפסת להעלותו ולאוכלו או לפדותו: וחדש. דהאיר המזרח מתיר: והקדש. דאי בעי פריק ליה: לא נתנו חכמים שיעור. ואסורין בכל שהוא ואין . להמשות דבפי בתרא דע"ו להקשות זכפ במנו מיע לדף עג:) אמר דבטבל שלא במינו בנ"ט י"ל דהא נמי דאמר שלא נמנו בו שיעור משום דיש לו מתירין היינו דווקא במינו אבל שלא במינו בטל וכו משמע לעיל גבי יין שהוא בנ"ט ואע"ג דהוי דבר שיש לו מחירין ההי דבר שיש כו תמירין וא"ח פרק בתרא דמסכת ע"ז (שם) דקאמר חוך מטבל ויין נסך דבמיט מטבל ויין נסך דבמיט במשהו ופריך בשלמא עבודת כוכבים משום חותרא דע"ז אלא טבל מאי טעמא ומסיק כהיתרו כך איסורו פירוש דחיטה אחת פוטרת את הכרי ולימא טעמא משום דיש לו טענונו וושל דהתם בטבל מתירין וי"ל דהתם בטבל שהלכו בעליו למדינת הים באכו לנו מי יתירו אבל קשה למה לי טעם דיש לו מתירין תיפוק ליה משום דכהיתרו תיפוק ניה תשום דכהיתרו כך איסורו: וכל שאין לו מתירין כגון תרומה. ולקמן מפרש אמאי הוי אין מתירין: וערלה וכלאי הכרם נתגו בו הכמים שיעור. תרומה בק' ערלה וכלאים במאמים